

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 15112-08-18 בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ

לפני כבוד השופט דורון חסדאי

המבקש

מאור בשן

ע"י ב"כ עו"ד רענן בשן

נגד

המשיבה

חברת דואר ישראל בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד אייל בליזובסקי

1

פסק דין

2

3 לפני בקשה מוסכמת להסתלקותו של המבקש, מר מאור בשן (להלן: "המבקש") מבקשתו לאישור
4 תובענה ייצוגית כנגד המשיבה, חברת דואר ישראל בע"מ (להלן: "המשיבה") וזאת בהתאם
5 להוראות סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות תשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות") ותקנה
6 11 לתקנות תובענות ייצוגיות תש"ע 2010 (להלן: "התקנות").

7

8

9

רקע עובדתי בקצירת האומר

- 10 1. ביום 7.8.2018 הגיש המבקש את בקשת אישור. במסגרת בקשת האישור טען המבקש כי
- 11 המשיבה הפרה את הוראות סעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982
- 12 (להלן: "חוק התקשורת"). המבקש הוא עו"ד במשרד ב"כ המייצג אשר הגיש בעברו
- 13 בקשות לאישור תובענה ייצוגית מכוח חוק התקשורת. המשיבה היא חברה ממשלתית
- 14 המספקת שירותי דואר ושירותי בנקאות מכוח רישיון שהוענק לה על ידי המדינה.
- 15 2. לטענת המבקש, המשיבה שולחת הודעות SMS אשר נועדו לפרסם מיזם עסקי שלה וכדי
- 16 לקדם את מטרותיה העסקיות בקשר לאותו מיזם, וזאת מבלי שהיא קיבלה לכך הסכמה
- 17 מצד הנמענים.
- 18 3. ביום 25.7.2018 קיבל המבקש מסרון מאת המשיבה לעניין הגעתו של דבר דואר, אשר כלל
- 19 פרטים לעניין איסוף דבר הדואר. ביום 26.7.18 אסף המבקש את דבר הדואר. זמן קצר
- 20 לאחר שאסף את דבר הדואר קיבל המבקש הודעה מהמשיבה במסגרתה התבקש להשיב
- 21 בין היתר על סקר שביעות רצון קצר. כמו כן צוין במסרון מידע לעניין שירות איסוף דואר
- 22 המכונה BOX2GO. המסרון אף כלל קישור לרישום לשירות.
- 23 4. המבקש, שנוהג לקבל דברי דואר רבים מחו"ל, לחץ על הקישור בהודעה. להפתעתו גילה כי
- 24 המדובר בפרסומת לשירות בתשלום שניתן על ידי המשיבה בשיתוף עם גורם מסחרי, הלוא
- 25 היא חברת פז. במסגרת השירות דברי הדואר מאוחסנים בתיבות בתחנות פז במשך פרק
- 26 זמן של 48 שעות, כאשר העלות למשתמש רשום הוא 9.90 ₪.
- 27 5. לטענת המבקש יש באמור כדי להוות הפרה של סעיף 30א לחוק התקשורת. המבקש מעולם
- 28 לא נתן את הסכמתו הנדרשת לקבלת הודעות מסוג זה, לפי חוק התקשורת. עוד נטען כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 15112-08-18 בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ

- 1 לא צוין במסרון כי המדובר בפרסומת וכן לא נתנה אפשרות לבקש הסרת פרטי הנמען
2 מרשימת התפוצה וזאת בניגוד להוראות חוק התקשורת.
- 3 6. עוד טען המבקש כי קבלת ההודעה גרמה לו לטרחה, תסכול, כעס, חוסר נוחות ועוגמת נפש
4 אשר התעצמה לאור העובדה שבמסגרת ההודעה לא נכללה האפשרות לדרוש הסרה של
5 הנמען מרשימת התפוצה.
- 6 7. המבקש טען כי נגרמו לו הן נזקים ממוניים והן נזקים בלתי ממוניים בסך 550 ₪, לא צוין
7 מהו רכיב הנזק הממוני ומהו רכיב הנזק שאינו ממוני. באשר לנזק לחברי הקבוצה הרי
8 שהוא הועמד על סך של 132,000,000 ₪ על דרך האומדנה.
- 9 8. חברי הקבוצה הוגדרו כ: "כל מי שקיבל את הודעת הספאם, באמצעות פקסימיליה,
10 הודעה אלקטרונית או הודעת מסר קצר וזאת במהלך 7 השנים אשר קדמו להגשת בקשה
11 זו לאישור תובענה כייצוגית ועד למועד קבלת הבקשה, מבלי שנתן למשיבה הסכמה
12 מפורשת מראש, לרבות בהודעה אלקטרונית או בשיחה מוקלטת ואשר לא התקיימו לגבי
13 התנאים הנזכרים בסעיף 30א(ג) באופן מצטבר".
- 14 9. ביום 24.1.2019 הגישה המשיבה תשובה מטעמה. לטענת המשיבה אין המדובר בדבר
15 פרסומת אלא מסרון תפעולי אשר מהווה חלק מהשירות שניתן ללקוח. תכלית המסרון
16 להודיע כי דבר הדואר הגיע ובנוסף המסרון מציע לענות על סקר שביעות רצון. בצד האמור
17 לעיל מובא לידיעת הלקוח דבר קיומו של שירות עזר המכונה Box2Go, כאשר עיקרה של
18 ההודעה היא הודעה שירותית/תפעולית.
- 19 10. עוד טענה המשיבה כי עצם העובדה שהמבקש לא הלן במסגרת בקשת האישור כנגד
20 המסרון הראשון שהתקבל, אשר יידע בדבר הגעת דבר הדואר יש בה כדי להעיד כי המדובר
21 בתביעה מלאכותית שכן תכליתם של שני המסרונים היא תכלית תפעולית אשר באופן אגבי
22 נכלל בה פן שיווקי מסוים.
- 23 11. באשר למסרון נשוא בקשת האישור, הרי שעיקרו הוא מסירת עדכון על איסוף דבר הדואר
24 וכן בקשה להשתתפות בסקר שביעות רצון. בצד אלה ובאופן טפל לעיקר הופנתה תשומת
25 ליבו של המבקש לשירות עזר המכונה box2go. המדובר בשירות חדש לאיסוף חבילות
26 ממתקני דואר אלקטרוניים אשר מוצבים בתחנות הדלק "פז". העדכון לעניין קיומו של
27 השירות היא משנית, כאשר עיקר ההודעה כאמור היא שירותית/תפעולית.
- 28 12. עוד טענה המשיבה כי המבקש כשל בהוכחת קיומה של קבוצה ולא צירף אף דוגמא של
29 לקוח אחד שמלין על משלוח ההודעה האמורה. יתרה מכך תובענה ייצוגית אינה הדרך
30 היעילה וההוגנת לבירור העניין וזאת משתי סיבות. הראשונה, לא כל מי שנשלח אליו
31 המסרון התפעולי לחץ על הקישור אשר צורף. השנייה, חלק ממי שנשלח אליו המסרון
32 התפעולי ולחץ על הקישור מצא את השירות כטוב בעיניו ועשה בו שימוש ולכן לא ניתן
33 לטעון כי נגרם לו נזק. מכאן, שבירור התביעה מחייב בדיקה פרטנית ביחס לכל אחד מחברי
34 הקבוצה.
- 35 13. כן טענה המשיבה כי דין הבקשה להידחות וזאת לאור סעיף 4 לפקודת הניזקין אשר עניינה
36 זוטי דברים. יתרה מכך דין הבקשה להידחות גם לנוכח הוראות סעיף 8(ב) לחוק תובענות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 15112-08-18 בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ

- 1 ייצוגיות. המשיבה היא תאגיד אשר הוקם על פי דין אשר מצבה הכלכלי הינו מורכב. קבלת
2 בקשה מעין זו צפויה לגרום לציבור ו/או ליציבות המשיבה נזק כלכלי חמור.
- 3 14. ביום 24.2.2019 הגיש המבקש את תגובתו לתשובת המשיבה לבקשת האישור. המבקש טען
4 כי דבר הפרסומת הוא החלק העיקרי והחשוב בהודעה שנשלחה על ידי המשיבה ואין
5 המדובר בחלק טפל או שולי.
- 6 15. עוד נטען כי בניגוד לטענות המשיבה הפסיקה דחתה ניסיונות לעקוף את הוראות סעיף 30א
7 לחוק התקשורת וקבעה כי גם אם המטרה של עידוד הוצאת כספים אינה המטרה
8 הדומיננטית אין בכך כדי להכשיר את ההודעה אם זו כוללת דבר פרסומת. כדי שמסר
9 שירותי לא ימצא בגדרי האיסור הקבוע בסעיף 30א לחוק התקשורת עליו להישלח בנפרד
10 מההודעות הכוללות דברי פרסומת. כל פרשנות אחרות יהיה בה כדי להפוך את סעיף 30א
11 לחוק התקשורת לאות מתה.
- 12 16. כן טען המבקש כי מאז הגשת בקשת האישור התקבלו אצל המבקש 18 הודעות נוספות
13 מהמשיבה המיידיעות אותו כל פעם מחדש על השקתו של מיזם עסקי חדש. לעניין זה עצם
14 התעקשות המשיבה להמשיך ולשלוח דברי פרסומת גם לאחר הגשת בקשת האישור יש
15 בהם כדי להעיד כי טמון בכך רווח למשיבה.
- 16 17. הוסיף המבקש וטען כי מעשיה של המשיבה חמורים אף יותר לאור העובדה שהנמענים לא
17 מסרו למשיבה את מספרי הטלפון שלהם אלא מדובר במספרים אשר נמסרו לשולחי
18 החבילות כאשר המשיבה פלשה למרחב הפרטי של הצרכנים, מבלי לקבל את הסכמתם
19 והחלה לשלוח להם הודעת ספאם.
- 20 18. יש לדחות את הטענה כי הפן הפרסומי הוא שולי בהודעה וזאת לאור העובדה שמבחינה
21 ויזואלית שלושת חלקי ההודעה זהים כמעט, הן מבחינת הגודל והן מבחינת כמול המלל
22 של כל אחד משלושת החלקים בהודעה.
- 23 19. יתרה מכך, לאור תוכן ההודעה קשה לקבל את הטענה כי מדובר בהודעה אשר ברובה
24 שירותית. כך, אין כל ערך במידע כי החבילה נאספה ומדובר בהטרדה מיותרת. יתרה מכך
25 גם אם מדובר במיופה כוח אשר אוסף את החבילה הרי שממילא אם החבילה לא תגיע
26 לנמען הוא יפעל לבירור הנושא מול מיופה כוחו ומול המשיבה. גם הבקשה לענות על
27 השאלון נועדה בעיקר לצורכי המשיבה. מכאן שדבר הפרסומת הוא דווקא החלק העיקרי
28 והחשוב במסרונים שנשלחים על ידי המשיבה.
- 29 20. כמו כן, גם אם תתקבל הטענה כי מאחורי ההודעות האמורות קיימת גם מטרה שירותית
30 אין בכך כדי לאיין את העובדה כי ההודעות כוללות דבר פרסומת. לעניין זה בהתאם לסעיף
31 30א לחוק התקשורת אין חובה כי המטרה של עידוד הוצאת כספים צריכה להיות המטרה
32 היחידה או הדומיננטית.
- 33 21. יש לדחות את הטענה כי תכליתו של המיזם העסקי החדש היא לסייע ללקוח ואין מאחוריו
34 מטרה שיווקית. באם תתקבל טענת המשיבה הרי שמעתה כל בעל עסק יוכל לשלוח
35 הודעות לנמענים שכן כל מה שיהיה בהודעה זה ליידיע אותם בדבר קיומו של שירות עזר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 15112-08-18 בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ

1 חשוב ומועיל שנועד לסייע ללקוח. כל שירות נועד להועיל לקהל יעד כלשהו, אחרת איש לא
2 ירכוש את השירות ולא תהיה בקיומו כל תוחלת כלכלית.
3 22. עוד נטען כי אין בעובדה שחלק מהנמענים מצאו את המידע לעניין השירות החדש כרלוונטי
4 עבורם כדי לרפא את הפגם בעצם משלוח ההודעה. גם אם יוכח כי אחד מהנמענים עשה
5 שימוש בשירות האמור אין בכך כדי לגרוע מחובת המשיבה לפצות אותו לפי סעיף 30א
6 לחוק התקשורת.
7 23. יש לדחות את הטענות לעניין היעדר ראיות בדבר קיומה של קבוצה. כך, במסגרת התשובה
8 המשיבה הודתה כי שלחה את המסרון באופן שיטתי לכל מי שאסף חבילה. עוד נטען כי יש
9 לדחות את טענות המשיבה לעניין אי התקיימות התנאים להגשת תובענה ייצוגית וכן יש
10 לדחות את הטענה לעניין זוטי דברים.

11 המשך הליכים ועמדת המאסדר

12 24. ביום 11.3.2019 התקיים דיון במעמד הצדדים, בסופו התבקשה המשיבה להודיע את
13 עמדתה לעניין אפשרות קיום הליך גישור. ביום 4.4.2019, ובהמשך להסכמת הצדדים מונה
14 כב' השופט בדימוס **יצחק ענבר** כמגשר בהליך. ביום 25.9.19 הודיע הצדדים כי הליך
15 הגישור לא צלח. בהמשך להודעת הצדדים הוריתי ביום 25.9.2019 על קבלת עמדת
16 המאסדר. ביום 30.6.2019 הוגשה עמדת משרד התקשורת (להלן: "**עמדת המאסדר**").
17 25. במסגרת עמדת המאסדר נתנה התייחסות לשני המסרונים אשר התקבלו אצל המבקש.
18 באשר ל**מסרון הראשון**, אשר עניינו יידוע המבקש בדבר קבלת דבר הדואר, ציין המאסדר
19 כי המדובר במסרון אשר נשלח לנמען באופן סלקטיבי, ולא המוני כאשר המסרון נושא את
20 מספר דבר הדואר הממוען עבורו ויחידת הדואר הרלוונטית. המסרון נשלח לנמען מסוים
21 בלבד, במועד הרלוונטי לקבלת חבילתו, כאשר המטרה היא ליידע את הנמען על אודות
22 הגעת דבר הדואר.

23 26. מסרון זה נשלח בהתאם להוראות הרישיון הכללי שהוענק לחברת הדואר מאת משרד
24 התקשורת לעניין שירותי "דואר רשום" ו"משלוח חבילה" ובהתאם לאישור משרד
25 התקשורת במסגרת שירות "ערך מוסף לדואר ולהעברתו". לעניין זה הפנה משרד
26 התקשורת לחלק ב' (סימן 1.3 וסימן 1.4) לנספח ב' לרישיון הכללי. לעמדת משרד
27 התקשורת, אין כל פסול בכך שבגדר מסרון זה מביאה חברת הדואר לידיעת הנמען מידע
28 שירותי-מסחרי בדבר שירות "שליח עד הבית", הנוגע לנושא המסרון, וזאת בגבולות הנדרש
29 והמותר לשיגור מסרון בהתאם להוראות רישיון חברת הדואר.

30 27. לעניין זה הפנה משרד התקשורת לת"צ 492-11-16 **בר אלי נ' פרטנר תקשורת בע"מ**
31 (פורסם בנבו, 12.9.2018). שם נדונו טיבם של הודעות אשר נשלחו על ידי חברת הסלולר
32 למנויים אודות ניצול חבילת הגלישה כאשר נטען כי הודעות אלו הכילו הזמנה מצד
33 החברות להגדיל את נפח הגלישה תמורת תשלום נוסף. עמדת משרד התקשורת באותו עניין
34 ואשר אומצה בסופו של יום על ידי בית המשפט הייתה בין היתר כי מטרת המסרון הוא
35 יידוע הצרכנים בדבר ניצול חבילת הגלישה, כך שעניינו במטרה צרכנית אשר נועדה לסייע
36 למנויים החפצים בהגדלת נפח הגלישה, לדוגמא מנוי השוהה מחוץ לישראל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 15112-08-18 בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ

28. כך, בדומה לעניינינו, המדובר במידע נוסף אשר עשוי להטיב עם הנמען, באופן המציע לו
2 חלופה לשירות, אשר עשויה להתאים יותר לצרכיו.
29. באשר **למסרון השני**, הרי שמטרתו העיקרית היא לבצע בקרה על אמיתות החיווי
3 באמצעות הבאה לידיעתו של הנמען כי דבר הדואר הרשום או החבילה נאספו על ידו. מסרון
4 זה מהווה למעשה משום בקרה בדיעבד על איסוף דבר הדואר ומהווה חלק תפעולי, שנועד
5 לוודא ולאשר כי אכן דבר הדואר הרשום או החבילה התקבל בידי הנמען ולא בידי גורם
6 אחר.
7
30. באשר לחלקו השני של המסרון, שעניינו שירות BOX2GO. המדובר בשירות אשר מהווה
8 אמצעי חילופי לקבלת דבר הדואר על ידי הנמען בעתיד. מטרת המסרון להביא לידיעת
9 הלקוח את עצם קיומו של השירות.
10
31. המאסדר ציין כי שאלת חוקיות שיגור מסרון זה מהווה שאלה מורכבת, בין היתר לאור
11 העובדה שלא קיימת חובה מפורשת בדבר משלוח המסרון האמור. לדעת המאסדר, יש
12 בהודעה המביאה לידיעת הנמען כי דבר הדואר הרשום או החבילה נמסרו כדי להוות פעולה
13 חיובית ורצויה, אשר יכולה אף לסייע במקרים של טעות או מרמה.
14
32. באשר לחלקו השני של המסרון, הרי שבשים לב לעובדה שעיקר המסרון מהווה הודעה
15 אינפורמטיבית שעיקרה תפעולית ובקרתית, אשר מציגה גם מידע מסחרי לכאורה בדבר
16 השירות BOX2GO, הרי שמבחינה תכליתית אין המדובר במקרה ה"קלאסי" אותו נועד
17 סעיף 30א לחוק התקשורת להסדיר.
18
33. אשר על כן, לעמדת משרד התקשורת בהינתן האופי המשולב של המסרון השני, ובנסיבות
19 המקרה, יש לשקול בין היתר את התועלת הגלומה במסרון השני לכלל הציבור, ואת הנזק
20 הפוטנציאלי בהחלטה המורה למשיבה לחדול ממשלוח מסר זה אל מול הנזק הנגרם לנמען
21 כתוצאה מקיומו של מטרד בדבר קבלת דבר פרסומת.
22

הבקשה המוסכמת להסתלקות

34. בהמשך לעמדת המאסדר, התבקשו הצדדים להודיע לבית המשפט האם עלה בידיהם כדי
24 לגבש הסכמות מתאימות. ביום **23.7.2020** הגישו הצדדים בקשה מוסכמת להסתלקות
25 המבקש מן התובענה כנגד המשיבה.
26
35. במסגרת הבקשה צוין כי לנוכח עמדת המאסדר, הגיע המבקש לכדי מסקנה כי אין עוד טעם
27 בניהול בקשת האישור וזאת בין היתר לנוכח המשקל שיש לייחס לעמדת המאסדר בהליך
28 של בקשת אישור תובענה כייצוגית. לפיכך באו ב"כ הצדדים בדברים ביניהם והגיעו
29 למסקנה כי המבקש יסתלק מבקשת האישור וזאת ללא צו להוצאות.
30
36. עוד נתבקש בית המשפט, וזאת בהתאם להסכמת הצדדים לפעול בהתאם לסמכותו מכוח
31 תקנה 7א(א)(4)(ב) לתקנות האגרות ולפטור את המבקש מתשלום חלקה השני של אגרת
32 בית המשפט. לעניין זה נטען כי בקשת האישור אשר הוגשה על ידי המבקש לא הייתה
33 בקשת סרק וכי היא עוררה סוגיה פרשנית של ממש ואף המאסדר התייחס לכך במסגרת
34 עמדתו. עוד נטען כי בקשת ההסתלקות הוגשה בראשיתו של ההליך, לאחר שהתקיים דיון
35 מקדמי אחד בלבד ולא התקיימו דיוני הוכחות.
36

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 15112-08-18 בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ

37. כמו כן התבקש בית המשפט להורות על השבת מחציתה הראשונה של האגרה אשר שולמה על ידי המבקש, בניכוי הסכום של 1,218 ₪ וזאת בהתאם להוראות תקנה 6(ב) לתקנות האגרות שכן כאמור לעיל התקיימה בהליך ישיבה מקדמית אחת בלבד.

דיון והכרעה

38. בנסיבות העניין ומבלי לקבוע מסמרות, סבורני כי טוב עשו הצדדים משבאו ביניהם בדברים והגיעו להסכמה המדוברת.

39. כמו כן משאין בהסתלקות התובע משום מעשה בית דין, ובהיעדר נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, לא מצאתי כי יש צורך באיתור תובע חלופי או בפרסום הודעת ההסתלקות (לעניין אי פרסומן של הסתלקויות ר': ת"צ (ת"א) 13675-03-09 **דניאל מישורי נ' דקלה חברה לבטוח בע"מ** (פורסם בנבו, 2010); ת"צ (מרכז) 24356-04-10 **בלהה הר-עוז נ' כלל בריאות חברה לביטוח בע"מ** (פורסם בנבו, 2010)).

40. באשר לבקשת הצדדים לעניין החזר המחצית הראשונה של האגרה בהתאם לתקנה 6(ב) לתקנות בתי המשפט אגרות, תשס"ז (2007) (להלן: "**תקנות האגרות**") וכן מתן פטור מתשלום אגרת המחצית השנייה, בהתאם לתקנה 7א(א)(4)(ב) לתקנות האגרות, הרי שלאחר עיון בטענות הצדדים ובשים לב להוראות הדין וההלכה הפסוקה **לא מצאתי לנכון להורות על החזר המחצית הראשונה של האגרה**, יחד עם זאת **כן** מצאתי לנכון להורות כי **המבקש יהיה פטור מתשלום המחצית השנייה של האגרה, ויפורט.**

41. בקשת הצדדים לעניין החזר האגרה נסמכת על שתי הוראות דין שונות, שתיהן מכוח תקנות האגרות. באשר לאגרת המחצית הראשונה, התבקש החזר האגרה בהתאם לתקנה 6(ב) לתקנות האגרות ואילו הפטור מתשלום אגרת מחצית שנייה התבקש בהתאם לתקנה 7א(א)(4)(ב) לתקנות בתי המשפט אגרות.

42. ביום 8.5.2018 נכנס לתוקפו תיקון לתקנות האגרות כאשר במסגרתו נוספה תקנה 7א אשר עניינה תשלום אגרה במסגרת הליך של תובענה ייצוגית. המדובר בהסדר **ספציפי** לעניין אופן תשלום האגרה בהליך של תובענה ייצוגית.

43. במסגרת דברי ההסבר לתזכיר החוק תקנות בתי משפט (אגרות) (תובענה ייצוגית) התשע"ז-2017 צוין כי אחת מהתכליות לעניין התקנתן של אגרות תובענות ייצוגיות היא כיסוי חלק מעלויות ההליך המשפטי אותו יוזם בעל הדין.

44. וכך נאמר בדברי ההסבר:

"תקנות אגרות בתובענות ייצוגיות מותקנות מכח סעיף 44 בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006. להתקנתן של אגרות תובענות ייצוגיות שתי תכליות מרכזיות. הראשונה היא כיסוי חלק מעלויות ההליך המשפטי אותו יוזם בעל הדין. תובענה ייצוגית היא הליך מורכב וארוך, אשר דורש, ככלל, משאבים שיפוטיים רבים. בהתאם, אין מקום להחרגת הליכי התובענות הייצוגיות מתשלום אגרה, בדומה לשאר ההליכים המתנהלים בבתי המשפט..."

45. לעניין אופן תשלום האגרה ומועדי התשלום צוין בדברי ההסבר כי:

" המחצית הראשונה של סכום האגרה תשולם על ידי התובע הייצוגי עם הגשת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית והמחצית השנייה תשולם עם סיום

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 15112-08-18 בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ

1 ההליך. חלוקת האגרה לשני שלבים נועדה על מנת שלא ליצור הרתעה של
2 תובעים ייצוגיים אשר ימנעו מהגשת תובענות ייצוגיות טובות בשל עלות
3 האגרה. אומנם נטל האגרה מוטל לכאורה על התובע בלבד, אולם ככל שעילת
4 תביעתו של התובע הייצוגי טובה ובהתאם להצלחתו בהליכים המתנהלים
5 בבית המשפט, הרי שנטל זה עשוי לעבור אל הנתבע. כמו כן, לבית המשפט
6 סמכות לפטור מתשלום המחצית השנייה של האגרה, כולה או חלקה,
7 מטעמים מיוחדים שיירשמו.

8 46. מהאמור עולה כי ככל שיתברר במסגרת ההליך כי עילת תביעתו של התובע הייצוגי טובה,

9 עשוי נטל תשלום האגרה לעבור לנתבע וכן קיימת לבית המשפט סמכות לפטור מתשלום
10 המחצית השנייה של האגרה. מכאן, שהמחוקק לא מצא לנכון לקבוע במסגרת ההסדר
11 האמור לעניין תובענות ייצוגיות, אפשרות להשבת המחצית הראשונה של האגרה מכוח
12 תקנה 6(ב) לתקנות בתי המשפט אגרות.

13 47. יצוין כי עניין זה נדון לאחרונה במסגרת ת"צ 61814-02-12 עופר יואל ואח' נ' חברת פרטנר

14 תקשורת בע"מ (פורסם בנבו, 4.2.2020). באותו עניין, בדומה לעניינינו, הוגשה בקשה
15 מוסכמת להסתלקות מבקשת האישור. לעניין סוגיית האגרות התבקש בית המשפט לפטור
16 את המבקשים מתשלום חלקה השני של האגרה וכן התבקש בית המשפט להורות על החזר
17 חלקי של החלק הראשון של האגרה וזאת מכוח תקנה 6(ב) לתקנות בית המשפט אגרות.
18 בית המשפט (כבי' השופט גריל) הורה על מתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה וזאת
19 מכוח תקנה 7א(א)(4)(ב) לתקנות האגרות.

20 48. באשר לבקשה להחזר חלקי של חלקה הראשון של האגרה נתבקשה עמדת המדינה. מעיון
21 בעמדת המדינה שהוגשה עולה כי המדינה התנגדה להשבת החלק הראשון של האגרה
22 בהתאם לתקנה 6(ב)(1) לתקנות בתי המשפט אגרות. לטענת המדינה כאשר מדובר בבקשה
23 להחזר אגרה במסגרת בקשה להסתלקות מתובענה ייצוגית יש לבחון את הבקשה בהתאם
24 להסדר הספציפי הקבוע בתקנה 7א(א)(4) לתקנות.

25 49. בין היתר ציינה המדינה בעמדתה כי :

26 "...הליך הגשת תובענה ייצוגית כרוך בעלויות כספיות, בשירות, ובמשאבים
27 רבים מצד בית המשפט, כך שלא ניתן להשיב את האגרה במקרה בו
28 עסקינן... המשיבה תפנה את בית המשפט הנכבד לדבריו של השופט נ. הנדל
29 ברעא 7031/12 שערי צדק המרכז הרפואי נ' פלונית לעניין הפרת שיקול הדעת
30 בבקשות הנוגעות לנושא תשלום האגרה לגווניו: 'המחוקק כמוהו המחוקק
31 משנה הותירו נושאים רבים לשיקול דעתו של בית המשפט, אולם, כשם
32 שחובתו של בית המשפט להפעיל שיקול דעת במקרה והדין דורש זאת כך עליו
33 להימנע מכך כאשר הדין אינו מאפשר זאת. זהו הכלל. בעניינינו יש לתת משקל
34 לנתון נוסף. עסקינן בתקנות האגרות שמטבען הן טכניות, מצומצמות
35 ודווקניות. מטרתן לקבוע כללים ברורים. אין זה אומר שתקנות האגרות אינן
36 מקנות שיקול דעת לבית המשפט במקרים מסוימים. עם זאת, בהיעדר הוראה
37 שמעניקה שיקול דעת לבית המשפט ידיו כבולות'... מקום שאין הסדר ספציפי
38 המקנה סמכות לבית המשפט הנכבד לפטור את המבקשים מהאגרה, תטען
39 המדינה כי אין מקום להשיב למבקשים מהאגרה ויש לשלמה..."

40
41 50. בהמשך לעמדת המדינה, נקבע באותו עניין כי אין מקום להורות על השבת חלקה הראשון

42 של האגרה וזאת בהיעדר מקור חוקי שיסמיך את בית המשפט למתן הוראה מעין זו.

43 51. וכך נקבע בהחלטה בעניין עופר יואל לעיל בין היתר כי :

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 15112-08-18 בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ

1 "...מעיון בתקנות האגרות עולה כי בשנת תשע"ח בוצע בהן תיקון שהוא
2 ספציפי באשר לתשלום אגרות בגין תובענות ייצוגיות והותקנה לעניין זה
3 תקנה 7א, כשפסקה (א) עניינה תובענה ייצוגית שאיננה כנגד רשות, והיא
4 הרלוונטית בעניינו...מעיון בתקנה 7א(א)(4) עולה, להבנת, כי באשר לחלק
5 הראשון של אגרת המשפט בעקבות אישור הסדר הסתלקות על ידי בית
6 המשפט קיים הסדר שלילי, דהיינו, אין בתקנה זו הוראה המאפשרת להורות
7 על החזר החלק הראשון של אגרת המשפט מקום בו אישר בית המשפט הסדר
8 הסתלקות..."
9

10 52. באשר ליחס בין תקנה 6(ב) לתקנות לבין תקנה 7א(א)(4) נקבע כי :

11 "...הנה כי כן, אין בתקנה 7א(א)(4) הוראה כלשהי שמכוחה רשאי בית
12 המשפט לחייב את המדינה בהשבת החלק הראשון של אגרת בית המשפט,
13 זאת במובחן מסעיף 6 של התקנות (אשר חל לגבי תובענות אזרחיות) המאפשר
14 השבת אגרה ככל שמתקיימים התנאים שבסעיף 6(ב) של התקנות...מכאן
15 שבכל הנוגע לסוגית החזר החלק הראשון של אגרת המשפט למבקש לאחר
16 שבית המשפט אישר הסדר הסתלקות עומדים אנו בפני הסדר שלילי, ואין
17 תקנה 7א(א) מאפשרת מתן הוראה למדינה בדבר השבת החלק הראשון של
18 האגרה למבקש...".
19

20 (ראו לעניין זה גם : ת"צ תצ (מרכז) 46039-06-18 אברהם ברק נ' ג'יטי גטאקסי סרוויסס
21 ישראל בע"מ (פורסם בנבו, 24.7.2019); ת"צ (הרצ') 50623-05-19 יניב מינק נ' בזק
22 בינלאומי בע"מ (פורסם בנבו, 28.6.2020)).

23 53. הדברים כוחם יפה אף לעניינו. משנקבע הסדר ספציפי בתקנות בתי המשפט אגרות לעניין
24 אופן תשלום האגרה במסגרת הליך תובענה ייצוגית, וכן בשים לב לעמדת המדינה אשר
25 הוגשה בסוגיה זו במסגרת ת"צ (חי') 61814-02-19 עופר יואל נ' חברת פרטנר תקשורת
26 בע"מ (פורסם בנבו, 4.2.2020), הרי שאין מקום להורות על השבת חלקה הראשון של
27 האגרה.

28 54. באשר לבקשת הצדדים למתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה, הרי שמצאתי כי יש
29 להיעתר לבקשה זו. הכלל הקבוע במסגרת תקנה 7א לתקנות בתי המשפט אגרות עניינו
30 חיוב המבקש בתשלום אגרה, כאשר הריג לכלל הוא מתן פטור על ידי בית המשפט וזאת
31 כאמור מטעמים מיוחדים שירשמו (לעניין זה ר' ת"צ (ת"א) 66090-05-18 חיה שיר נ' י.ד.
32 אריאל השקעות בע"מ (פורסם בנבו, 21.11.2018)). (להלן : "פס"ד אריאל").

33 55. לטענת הצדדים, יש להורות על מתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה וזאת לאור
34 העובדה שאין המדובר בבקשת סרק וכי הבקשה עוררה סוגיה פרשנית של ממש. עוד צוין
35 כי גם המאסדר מצא לנכון לציין כי שאלת חוקיות שליחת המסרונים האמורים מהווה
36 שאלה מורכבת אשר בחינתה כללה לבטים. כן נטען כי בקשת ההסתלקות הוגשה בראשיתו
37 של ההליך, לאחר שהתקיים דיון מקדמי אחד בלבד בבקשת האישור.

38 56. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ובשים לב להוראות הדין הרי שמצאתי כאמור כי יש
39 מקום לפטור את המבקש מתשלום חלקה השני של האגרה. אכן, הסוגיה אשר הועלתה
40 במסגרת בקשת האישור עוררה שאלה פרשנית אשר טרם הוכרעה וזאת עד למועד הגשת
41 בקשת האישור. גם מעמדת המאסדר עולה כי המדובר בשאלה מורכבת אשר טומנת בחובה
42 סוגיות שונות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 15112-08-18 בשן נ' חברת דואר ישראל בע"מ

1 57. כמו כן, אין להתעלם מן העובדה כי לאחר שהוגשה עמדת המאסדר, הגיעו הצדדים לכדי
2 הסכמה בדבר הסתלקות המבקש מההליך ובכך השכילו הצדדים להביא את התביעה
3 לסיומה באורח מהיר ויעיל במינימום משאבים שיפוטיים. יש באמור כדי להוות טעמים
4 מיוחדים המצדיקים מתן פטור מתשלום המחצית השנייה של האגרה (ר' לעניין זה ת"צ
5 (ת"א) 65970-05-18 סמדר מיואל נ' מינימרקט שוקי בע"מ (פורסם בנבו, 18.12.2018)).

6 סוף דבר

7 58. בקשת ההסתלקות המוסכמת מתקבלת.
8 59. לא נפסקים בנסיבות תיק זה גמול למבקש ושכר טרחה לבא כוחו.
9 60. הנני מורה על דחיית תביעתו האישית של המבקש ועל מחיקת בקשת האישור.
10 61. המבקש פטור מתשלום חלקה השני של האגרה כאמור בסעיפים 54-57 לפסק הדין.
11 62. בנסיבות העניין אין מקום לאיתור מייצגים חלופיים כאמור בסעי' 16(ד)(1) לחוק
12 התובענות הייצוגיות. כפועל יוצא מכך נמחקת בקשת האישור.
13 63. לאור הסכמת הצדדים אין צו להוצאות.
14 64. המזכירות תמציא את פסה"ד לב"כ הצדדים וכן למנהל מערכת בתי המשפט לצורך
15 רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.
16
17

18 ניתן היום, י"ג אב תש"פ, 03 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.
19

דורון חסדאי, שופט

22
23